

โครงการประชุมวิชาการ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ระดับชาติ ครั้งที่ 1

วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2559

ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

โครงการประชุมวิชาการ
เครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระดับชาติ ครั้งที่ 1
วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2559

ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

1. หลักการและเหตุผล

สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้เปิดสอนหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาบ้านและชุมชน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2507 จนถึงปัจจุบัน มีการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ มีประสบการณ์ ความสามารถทางวิชาการ การวิจัย คิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ในเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับบ้านและชุมชน ให้สามารถนำความรู้ และประสบการณ์ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่น ชุมชน ได้อย่างดี มีความสุข ดังนั้นการเรียนการสอนกระบวนวิชาต่าง ๆ ของสาขาวิชาบ้านและชุมชน จึงมุ่งเน้นให้นักศึกษาได้ปฏิบัติควบคู่ไปกับทฤษฎี โดยเรียนทั้งในห้องปฏิบัติการและภาคสนาม ในกระบวนวิชาที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกิจกรรมที่นักศึกษาทุกคนต้องลงภาคสนามกับชุมชน เมื่อจบชั้นปีที่ 3 เพื่อนำความรู้ไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในชุมชน และเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกความรับผิดชอบ ความอดทน และศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จะต้องฝึกปฏิบัติ "สหกิจศึกษา" ในการทำงานร่วมกับสถานประกอบการและองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ที่นักศึกษาสนใจที่จะมีทักษะทางวิชาชีพนั้น และทำงานวิจัยร่วมกับองค์กรและสถานประกอบการดังกล่าว ในประเด็นที่นักศึกษาสนใจและเกิดประโยชน์ทั้งสองฝ่าย เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมและพัฒนาศักยภาพทางวิชาการ และประสบการณ์ทางวิชาชีพแก่นักศึกษา ก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงานในอนาคต

สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ร่วมกับสาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนความรู้ด้านผลงานวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยจัดกิจกรรมประชุมเครือข่ายด้านการจัดการชุมชน มาแล้วจำนวน 2 ครั้ง โดยมีการหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพในการจัดโครงการ ซึ่งในปี 2557 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์เป็นเจ้าภาพ ปี 2558 มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นเจ้าภาพ และในปี 2559 เป็นครั้งที่ 3 สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ รับผิดชอบเป็นเจ้าภาพ และจากการประชุมตกลงร่วมกันระหว่าง 3 สถาบัน เมื่อวันที่ 19-22 กุมภาพันธ์ 2558 มีมติให้ยกระดับโครงการในครั้งที่ 3 นี้เป็นการประชุมวิชาการในระดับชาติ เพื่อเป็นเวทีการนำเสนอผลการวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา

คณาจารย์และนักวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ทั่วประเทศ เพื่อก่อให้เกิดการสร้างเครือข่าย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผลงานทางวิชาการอย่างกว้างขวาง

ตั้งนั้นสาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จึงรับเป็นเจ้าภาพจัดงานในปี 2559 เพื่อเป็นเวทีในการนำเสนอผลงานวิชาการให้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์และนักวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ในระดับชาติ และเกิดการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างคณาจารย์และนักศึกษาทั้ง 3 สถาบัน ให้มีความเข้มแข็งของเครือข่ายทางวิชาการและเกิดความยั่งยืนของเครือข่ายต่อไป

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยด้านการจัดการชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษาในระดับชาติ
- 2.2 เพื่อพัฒนาเครือข่ายศึกษา วิจัย และความสัมพันธ์การจัดการชุมชนของคณาจารย์ และนักศึกษา 3 สถาบัน
- 2.3 เพื่อส่งเสริมและพัฒนาความร่วมมือระหว่างคณาจารย์ของ 3 สถาบัน

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ

- 3.1 สร้างเครือข่ายทางวิชาการกับคณาจารย์ นักวิจัย นักศึกษา จากสถาบันต่าง ๆ
- 3.2 นักศึกษา นักวิจัย และคณาจารย์ได้เรียนรู้องค์ความรู้ และประสบการณ์ใหม่ ๆ จากการนำเสนอผลงานวิจัยของแต่ละสถาบัน
- 3.3 คณาจารย์ นักวิจัย และนักศึกษาได้แนวทางในการทำวิจัย หรือความร่วมมือทางด้านวิชาการร่วมกันต่อไปในอนาคต

4. รูปแบบการประชุม

- 4.1 การบรรยายพิเศษโดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ
- 4.2 การนำเสนอผลงานวิจัยแบบบรรยาย (Oral Presentation) ในห้องประชุมใช้เวลาเรื่องละ 15 นาที และตอบข้อซักถาม 5 นาที
- 4.3 การนำเสนอแบบโปสเตอร์ (Poster Presentation) ในบริเวณจัดนิทรรศการหน้าห้องประชุม

5. ลักษณะผลงานวิจัยและการแสดงผลงาน

- 5.1 เป็นผลการวิจัยที่ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้ว หรืออยู่ระหว่างดำเนินการที่ยังไม่เคยนำผลงานดังกล่าวไปนำเสนอการประชุมวิชาการใดๆ มาก่อน
- 5.2 เป็นผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

(การจัดการชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมชุมชน เศรษฐกิจชุมชน การท่องเที่ยวชุมชน
สุขภาพชุมชน ความมั่นคงทางอาหาร การจัดการสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาคุณภาพชีวิต)

5.3 การนำเสนอผลงานแบบบรรยาย (Oral Presentation) ในที่ประชุมวิชาการ โดยใช้เวลาการ
นำเสนอ 20 นาที (รวมข้อซักถาม) หรือนำเสนอแบบโปสเตอร์ (Poster Presentation) โดยผู้นำเสนอ
จะต้องประจำที่โปสเตอร์ในช่วงเวลาที่กำหนด

6. วัน เวลา และสถานที่ จัดประชุมวิชาการนำเสนอผลการวิจัย

วันเสาร์ที่ 6 กุมภาพันธ์ 2559 เวลา 8.00 – 17.00 น

สถานที่ : ห้องประชุม อาคาร HB7 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

7. อัตราค่าลงทะเบียน

ประเภทผู้สมัคร	ค่าใช้จ่าย	ระยะเวลา
นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา/	1,200 บาท	ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 1 พ.ย.-15 ธ.ค.58
อาจารย์/ นักวิจัย /บุคคลทั่วไป	1,500 บาท	ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 15 ธ.ค.58-4 ก.พ.59
นักศึกษาระดับปริญญาตรี	1,200 บาท	ลงทะเบียนระหว่างวันที่ 1 พ.ย.58-4 ก.พ.59

ชำระค่าลงทะเบียน โดยโอนเงินเข้าบัญชี ธนาคารออมสิน สาขามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เลขที่
020149702795 ชื่อบัญชี "โครงการประชุมวิชาการเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการ
พัฒนาที่ยั่งยืน ระดับชาติ ครั้งที่ 1" เมื่อโอนเงินแล้ว กรุณาสแกน (Scan) หลักฐานการโอนเงิน
พร้อมเขียน ชื่อ สกุล (ผู้นำเสนอผลงานวิจัย) ส่งไฟล์ที่สแกนแล้วพร้อมใบสมัครมาที่ Email:
hccmunetwork@gmail.com หรือ หรือถ่ายสำเนาเอกสาร แล้วแฟกซ์ (Fax) มาที่ หมายเลข : 053-
942330 ติดต่อสอบถามที่ โทร 053-943 259 โทรศัพท์เคลื่อนที่ 086-4215470

หมายเหตุ

1. การลงทะเบียนผ่านทาง e-mail จะมีความสมบูรณ์เมื่อผู้สมัครได้โอนเงินมาแล้วเท่านั้น
2. บุคลากรของรัฐเข้าร่วมการประชุมได้โดยไม่ถือเป็นวันลาและมีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายต่าง ๆ
ได้ตามระเบียบกระทรวงการคลัง ทั้งนี้เมื่อได้รับอนุมัติจากผู้บังคับบัญชาแล้ว

8. กำหนดการยื่นใบสมัครและนำเสนอผลงานวิจัย

รายละเอียด	กำหนดการ
ขั้นตอนที่ 1 ผู้นำเสนอผลงานวิจัยสมัครและส่งบทความวิจัย โดย ดำเนินการดังนี้	บัดนี้ – วันที่ 30 ต.ค. 58
1. กรอกข้อมูลผู้นำเสนอผลงานในรูปแบบฟอร์มการสมัครนำเสนอ	

ผลงานวิจัย ออนไลน์ ที่ http://goo.gl/forms/4jYbcOHEQ3 2. ส่งบทความย่อ มาที่ hccmunetwork@gmail.com ตามรูปแบบที่กำหนด โดยคู่มืออย่างรูปแบบบทความย่อที่ http://www.human.cmu.ac.th/cms/hc/index.php?contentid=20	
ขั้นตอนที่ 2 ประกาศผลการพิจารณา (ตอบรับ/ปฏิเสธ) ทั้งแบบบรรยาย (Oral presentation) และโปสเตอร์ (Poster presentation) โดยแจ้งผลให้ผู้นำเสนอผลงานทางอีเมลล์	วันที่ 15 พ.ย. 58
ขั้นตอนที่ 3 ผู้ที่ผ่านการพิจารณาจากขั้นตอนที่ 2 (ทั้งแบบบรรยายหรือแบบโปสเตอร์) ส่งบทความฉบับเต็ม (Full Paper)	ภายในวันที่ 30 พ.ย. 58
ขั้นตอนที่ 4 แจ้งข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขบทความฉบับเต็มตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิแก่ผู้นำเสนอผลงานวิจัย	ภายในวันที่ 15 ธ.ค. 58
ขั้นตอนที่ 5 ผู้นำเสนอผลงานวิจัย ส่งไฟล์บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full paper) ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ (ทั้งแบบบรรยายหรือแบบโปสเตอร์) พร้อมส่งหลักฐานการโอนเงินค่าลงทะเบียนมาที่ hccmunetwork@gmail.com	ภายในวันที่ 15 ม.ค. 59
ขั้นตอนที่ 6 ผู้นำเสนอส่งไฟล์สำหรับแบบบรรยาย หรือ ไฟล์นำเสนอแบบโปสเตอร์	ภายในวันที่ 15 ม.ค. 59 (สำหรับแบบโปสเตอร์) ภายในวันที่ 5 ก.พ. 59 (สำหรับแบบบรรยาย)
ขั้นตอนที่ 7 ชำระค่าลงทะเบียนสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม	วันที่ 15 ธ.ค. 58 ถึง วันที่ 4 ก.พ. 59
ขั้นตอนที่ 8 ประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัย	วันที่ 6 ก.พ. 59

หมายเหตุ: ผู้สนใจนำเสนอผลงานวิจัย ให้กรอกใบสมัครได้ที่เว็บไซต์

<http://www.human.cmu.ac.th/cms/hc> ผู้นำเสนอผลงานวิจัยที่ได้รับการพิจารณาให้นำเสนอแบบบรรยาย หรือแบบโปสเตอร์ สามารถเลือกตีพิมพ์ในเอกสารการประชุม (proceeding) หรือไม่ก็ได้ โดยผู้เสนอแบบบรรยายจะต้องทำทุกขั้นตอน ส่วนผู้เสนอแบบโปสเตอร์ที่ไม่ต้องการตีพิมพ์ผลงานใน proceeding ให้ยกเว้นการสมัครในขั้นตอนที่ 3-5

9. การเตรียมบทความย่อและบทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่จะนำเสนอในการประชุมวิชาการ

1. บทความย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ตามรูปแบบที่ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ กำหนด ดูตัวอย่างได้ที่เว็บไซต์ <https://www.human.cmu.ac.th/cms/hc>

2. บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ (Full paper) โดยมีความยาว 7-10 หน้ากระดาษ A4 (รวมบทความย่อ รูปภาพ ตาราง และเอกสารอ้างอิง) บทความวิจัยฉบับสมบูรณ์ประกอบไปด้วย บทความย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย กิตติกรรมประกาศ และเอกสารอ้างอิง การอ้างอิงให้ใช้ ระบบ APA ดูตัวอย่างได้ที่เว็บไซต์

<https://www.human.cmu.ac.th/cms/hc>

3. ผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ที่ผู้นำเสนอผลงานได้ปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว จะได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่เป็น Proceeding ของการประชุม (Flash Drive)

10. การเตรียมนำเสนอ

1. แบบบรรยาย (Oral Presentation)

ให้ผู้นำเสนอผลงานวิจัย ส่งข้อมูลที่จะนำเสนอเป็นไฟล์ Power Point 2010 มาทาง Email : hccmunetwork@gmail.com วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2559 โดยตั้งชื่อไฟล์ ดังนี้ "ชื่อ-สกุล ผู้นำเสนอแบบบรรยาย"

2. แบบโปสเตอร์ (Poster Presentation)

ให้ผู้นำเสนอที่ผ่านการพิจารณาแล้ว จัดเตรียมเนื้อหาบนโปสเตอร์ขนาด 80x120 เซนติเมตร ประกอบไปด้วย บทความย่อ บทนำ วัตถุประสงค์ วิธีการวิจัย ผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย สรุปผลการวิจัย กิตติกรรมประกาศ และเอกสารอ้างอิง และมีภาพประกอบ ส่งข้อมูลที่จะนำเสนอเป็นไฟล์ Power Point 2010 มาทาง Email: hccmunetwork@gmail.com ภายในวันที่ 15 มกราคม 2559 โดยตั้งชื่อไฟล์ ดังนี้ "ชื่อ-สกุล ผู้นำเสนอแบบโปสเตอร์"

11. จำนวนผู้เข้าร่วมโครงการ

คณาจารย์และนักศึกษาระดับปริญญาตรีของ 3 สถาบัน นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณาจารย์และนักวิจัย ในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 450 คน

12. การพิจารณาคัดเลือกผลงานให้นำเสนอผลงานวิจัย

การพิจารณาคัดเลือกผลงานที่จะได้นำเสนอในการประชุมวิชาการระดับชาติ กระทำโดยคณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาต่างๆ หลังจากคณะกรรมการให้ความเห็นชอบเสนอผลงาน (บทความย่อ) แล้ว จะแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ส่งผลงานทราบ ภายในวันที่ 15 พฤศจิกายน 2558 ทั้งนี้ผู้ที่ผ่านการพิจารณาตอบรับที่ต้องการตีพิมพ์ผลงานในเอกสารการประชุม

(Proceeding) ซึ่งจัดทำในรูปแบบ Flash drive จะต้องส่งผลงานแบบสมบูรณ์ (Full paper) ภายในวันที่ 30 พฤศจิกายน 2558 เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ข้อคิดเห็น จากนั้นผู้ส่งผลงานจะต้องส่งผลงานฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ ตามแบบฟอร์ม (template) ทาง E-mail: hccmunetwork@gmail.com พร้อมหลักฐานการลงทะเบียนเข้าร่วมประชุม ให้เสร็จสิ้น ภายในวันที่ 15 มกราคม 2559 จึงจะได้รับการบรรจุในเอกสารการประชุม

13. เป้าหมายระดับความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการ

ผู้เข้าร่วมประชุม อย่างน้อยร้อยละ 80.0 ให้ผลความพึงพอใจอยู่ในระดับดี

14. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. คณาจารย์สาขาวิชาบ้านและชุมชน ภาควิชามนุษยสัมพันธ์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. คณาจารย์สาขาวิชาการจัดการชุมชน คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นเจ้าภาพร่วม
3. คณาจารย์สาขาวิชาชุมชนศึกษา คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่

คำสั่งคณะกรรมการ
ที่ 262/2558

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการการประชุมวิชาการระดับชาติ โครงการ
ประชุมวิชาการเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระดับชาติ ครั้งที่ 1

ด้วยภาควิชามนุษยสัมพันธ์ ร่วมกับคณะกรรมการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำหนด
จัดประชุม โครงการประชุมวิชาการเครือข่ายด้านการจัดการชุมชนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ระดับชาติ
ครั้งที่ 1 ระหว่างวันที่ 5 – 8 กุมภาพันธ์ 2559 ณ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำวิจัยด้านการจัดการชุมชน
เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และนักศึกษาระดับปริญญาตรี, โท และเอก และเพื่อพัฒนาเครือข่ายศึกษา
วิจัย และความสัมพันธ์การจัดการชุมชนของคณาจารย์ และนักศึกษา 3 สถาบัน

ฉะนั้น เพื่อให้การดำเนินงานโครงการฯ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และสำเร็จลุล่วง
ตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ คณะมนุษยศาสตร์ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 40 แห่ง
พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. 2551 ประกอบกับข้อ 6 และข้อ 23 แห่งข้อบังคับ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วยชื่อตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การ
พ้นจากตำแหน่ง และอำนาจและหน้าที่ของรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี หัวหน้าส่วนงาน รอง
หัวหน้า ส่วนงาน และตำแหน่งบริหารอื่นในส่วนงานวิชาการและส่วนงานอื่น พ.ศ.2554 ขอแต่งตั้ง
คณะกรรมการและคณะอนุกรรมการการประชุมวิชาการระดับชาติ ประกอบด้วยบุคคลตามรายชื่อ
ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการที่ปรึกษา
 1. คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
 2. รองคณบดีฝ่ายบริหาร
 3. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์
 4. ผู้ช่วยคณบดี

/ 2. คณะกรรมการ

2. คณะกรรมการดำเนินการ

1. รองคณบดีฝ่ายวิจัยและวิเทศสัมพันธ์	ประธานคณะกรรมการ
2. หัวหน้าภาควิชามนุษยสัมพันธ์	รองประธานคณะกรรมการ
3. รองศาสตราจารย์จากรุจน์ท์ เซาว์นดี	กรรมการ
4. รองศาสตราจารย์ปรีชา วงศ์ทิพย์	กรรมการ
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์	กรรมการ
6. อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล	กรรมการ
7. อาจารย์ทรงสุดา ภู่ว่าง	กรรมการ
8. อาจารย์ทรงพันธ์ ตันตระกูล	กรรมการ
10. อาจารย์ณภัทร วิตะกุล	กรรมการ
11. อาจารย์ปรีวิทย์ ไวยาษาชีวะ	กรรมการ
12. นางสาวสุนิมาศ โนรี	กรรมการ
13. เลขานุการคณะมนุษยศาสตร์	กรรมการ
14. หัวหน้างานการเงิน การคลังและพัสดุ	กรรมการ
15. หัวหน้างานนโยบายและแผนและประกันคุณภาพการศึกษา	กรรมการ
16. หัวหน้างานบริการการศึกษาและพัฒนาคุณภาพนักศึกษา	กรรมการ
17. หัวหน้างานบริหารทั่วไป	กรรมการ
18. หัวหน้างานบริหารงานวิจัย บริการวิชาการและวิเทศสัมพันธ์	กรรมการ
19. หัวหน้าหน่วยการเงินและบัญชี	กรรมการ
20. หัวหน้าหน่วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	กรรมการ
21. หัวหน้าหน่วยรักษาความปลอดภัยและยานพาหนะ	กรรมการ
22. หัวหน้าหน่วยอาคารสถานที่และสาธารณูปการ	กรรมการ
22. นางสาวรพีพรรณ จรัส	กรรมการ
23. อาจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	กรรมการและเลขานุการ
24. นางสาวกัลยา มโนรมย์	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

หน้าที่

- ควบคุม ดูแลการดำเนินงานประชุม ให้สำเร็จลุล่วง เป็นไปตามวัตถุประสงค์
- ดำเนินการและประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

/ 2. คณะอนุกรรมการ

3. คณะอนุกรรมการฝ่ายพิจารณาบทความ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อัจฉรา สโรบล	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	รองประธานฯ
3. อาจารย์ ดร.อรยา พรเยี่ยมมงคล	อนุกรรมการ
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ณรงค์ ศิขิรัมย์	อนุกรรมการ
5. อาจารย์ทรงสุตา ภู่ว่าง	อนุกรรมการ

หน้าที่

- รับบทความย่อและบทความ
- พิจารณาบทความที่จะนำเสนอในการประชุม
- ประสานงานกับผู้วิพากษ์และผู้เขียนบทความ
- งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4. คณะอนุกรรมการฝ่ายเอกสาร

1. อาจารย์ทรงสุตา ภู่ว่าง	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	อนุกรรมการ
3. นางสาวกัลยา มโนรมย์	อนุกรรมการ
4. นักศึกษาศาสาวิชาบ้านและชุมชน	อนุกรรมการ

หน้าที่

- รวบรวมบทความที่จะเสนอในการประชุมวิชาการ
- เตรียมเอกสารประกอบการประชุมวิชาการ
- ประสานงานกับผู้วิพากษ์และผู้เขียนบทความ
- ประสานงานกับสำนักพิมพ์
- ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

5. คณะอนุกรรมการฝ่ายพิธีการ ฝ่ายสถานที่ และนิทรรศการ

1. รองศาสตราจารย์จรรุจน์ท์ เซาว์นดี	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. อาจารย์ณภัทร วิศวะกุล	อนุกรรมการ
3. อาจารย์ปรีวิทย์ ไททยาชีวะ	อนุกรรมการ
4. นางสาวกัลยา มโนรมย์	อนุกรรมการ
5. นักศึกษาศาสาวิชาบ้านและชุมชน	อนุกรรมการ

หน้าที่

- ดูแลอำนวยความสะดวก การต้อนรับองค์ปาฐก แขกรับเชิญ และผู้เข้าร่วมประชุม

/ - จัดนักศึกษา

- จัดนักศึกษาสำหรับช่วยฝ่ายต้อนรับ
- ดูแลจัดการกิจกรรมพิเศษสำหรับแขกรับเชิญ และผู้เข้าร่วมประชุม
- ประสานงานจัดเตรียมสถานที่จัดการประชุม และจัดเตรียมห้องประชุมย่อย
- จัดนิทรรศการ แสดงผลงานวิชาการของคณาจารย์และนักศึกษา
- จัดเตรียมของที่ระลึก สำหรับองค์ปาฐก และวิทยากร และจัดทำสื่อ และธงสำหรับใส่เอกสารสำหรับผู้เข้าร่วมประชุม
- จัดเตรียมการแสดงต้อนรับ โดยให้นักศึกษาประสานงานกับนักศึกษาอีก 2 สถาบัน
- ประสานงานกับฝ่ายเอกสาร และฝ่ายพิจารณาบทความ
- ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6. คณะอนุกรรมการฝ่ายลงทะเบียน และประเมินผล

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.อรุษา พรเอี่ยมมงคล	อนุกรรมการ
3. อาจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล	อนุกรรมการ
4. นักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน	อนุกรรมการ

หน้าที่

- รับลงทะเบียนและรับบทความทางอินเทอร์เน็ต
- พิมพ์เอกสารและรับลงทะเบียนในวันประชุม
- จัดทำแบบประเมินและสรุปผลการประเมินหลังเสร็จสิ้นการประชุม
- ประสานงานกับฝ่ายพิจารณาบทความ
- ประสานงานกับฝ่ายการเงิน
- จัดหานักศึกษาช่วยงานการรับลงทะเบียน การเงิน เอกสาร และจัดเตรียมธงเอกสาร สำหรับผู้เข้าประชุม
- ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

7. คณะอนุกรรมการฝ่ายการเงิน

1. หัวหน้างานการเงินการคลังและพัสดุ	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. นางสาวกัลยา มโนรมย์	อนุกรรมการ
3. นางสาวคันติกา ชุ่มอินทจักร์	อนุกรรมการ
4. นางสาวอัญชลี มอญเพชร	อนุกรรมการ

หน้าที่

- รับและเบิกจ่ายเงินที่ใช้ในการประชุม

/ - ทำบัญชีรับ-จ่าย

- ทำบัญชีรับ-จ่าย และสรุปผลรายรับ-รายจ่าย
- ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

8. คณะอนุกรรมการฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศและประชาสัมพันธ์

1. อาจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล	ประธานคณะอนุกรรมการ
2. หัวหน้าหน่วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	อนุกรรมการ
3. บุคลากรหน่วยเทคโนโลยีสารสนเทศ	อนุกรรมการ
4. นายคมกฤษณ์ วังตระกูล	อนุกรรมการ
5. นักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน	อนุกรรมการ

หน้าที่

- อำนวยความสะดวกและจัดเตรียมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ต่อพ่วง อุปกรณ์ใส่ทัศนวัสดุ บันทึกเสียง บันทึกภาพ
- ประชาสัมพันธ์การประชุมวิชาการทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ป้ายประกาศ และเว็บไซต์
- ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

9. คณะอนุกรรมการฝ่ายยานพาหนะ

1. อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์	อนุกรรมการ
3. หัวหน้าหน่วยรักษาความปลอดภัยและยานพาหนะ	อนุกรรมการ
4. นักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน	อนุกรรมการ

หน้าที่

- จัดเตรียมอำนวยความสะดวกในเรื่องที่เกี่ยวข้องด้านยานพาหนะการรับ-ส่งองค์ปาฐกวิทยากร และประสานรถเช่าศึกษาดูงาน 3 สถาบัน
- ประสานงานกับทุกฝ่ายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

10. คณะอนุกรรมการฝ่ายอาหารและเครื่องดื่ม

1. นางสาวสุนีมาศ โนรี	ประธานอนุกรรมการ
2. อาจารย์ ดร.อรยา พรเอี่ยมมงคล	อนุกรรมการ
3. อาจารย์ทรงสุดา ภู่ว่าง	อนุกรรมการ
4. อาจารย์ณภัทร วิศวะกุล	อนุกรรมการ
5. นางสาวรพีพรรณ จรลี	อนุกรรมการ
6. นักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน	อนุกรรมการ

/ หน้าที่

หน้าที่

- จัดเตรียมอาหาร และอาหารว่าง
- ประสานงานกับฝ่ายพิธีการ และสถานที่
- ประสานงานกับฝ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

11. คณะอนุกรรมการฝ่ายกิจกรรมนอกสถานที่

1. อาจารย์ทรงพันธ์ ต้นตระกูล	ประธานอนุกรรมการ
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณรงค์ ศิริรัมย์	อนุกรรมการ
3. อาจารย์ ดร.ธงชัย ภูวนาถวิจิตร	อนุกรรมการ
4. อาจารย์ปรีวิทย์ ไหวทยาชีวะ	อนุกรรมการ
5. นักศึกษาสาขาวิชาบ้านและชุมชน	อนุกรรมการ

หน้าที่

- ติดต่อประสานงานสถานที่ที่ศึกษาดูงานของ 2 สถาบัน
- ติดต่อประสานที่พักรับผู้เข้าร่วมประชุมจาก 2 สถาบัน
- จัดเตรียมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง 2 สถาบัน

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ 24 กรกฎาคม พ.ศ. 2558

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุมาลี สวัสดิรัถย์พงศ์)

คณบดีคณะมนุษยศาสตร์

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวกัลยา มโนรมย์)

พนักงานปฏิบัติงาน

การทำงานของผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพสตรีนอมเกล้า ชุมชนนอมเกล้า เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร
The Elderly Persons' Working in Nom Klao Woman Occupation Group, Nom Klao Community,
Wangthonglang District, Bangkok

ฉมลวรรณ กิจก้อง¹ เรืองรัตน์ เต็มไทยมงคล¹ พัชราภรณ์ คงพรหม¹ ลักษณ์า บุตรรักษา¹ และ รุ่งทิพย์ จันทร์ธนะกุล²
Tamonwan Kijkong¹, Ruangrat Tomethaimongkol¹ Patcharaporn Kongprom¹, Lakhana Butraksa¹
and Rungtip Jantanakul²

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมาของกลุ่มอาชีพสตรีนอมเกล้า ศึกษาการทำงานของ
ของผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพสตรีนอมเกล้า และศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของกลุ่มอาชีพสตรีนอม
เกล้า การวิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจงซึ่งได้แก่
ประธานและผู้สูงอายุที่ทำงานในกลุ่มอาชีพสตรีนอมเกล้า รวมทั้งหมดจำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
คือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ทั้งนี้การวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มอาชีพสตรีนอม
เกล้าถูกจัดตั้งโดยบุคคลที่อาศัยอยู่ในชุมชนนอมเกล้า จุดประสงค์หลักของการจัดตั้งคือ การสร้างอาชีพเสริมและ
เพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชนโดยเฉพาะผู้สูงอายุ อย่างไรก็ตาม กลุ่มอาชีพสตรีนอมเกล้าได้ประสบปัญหาด้านเงินทุน
หมุนเวียนและแหล่งจัดจำหน่ายที่ยังมีน้อย

คำสำคัญ: ผู้สูงอายุ, กลุ่มอาชีพสตรี, ชุมชน

Abstract

The purposes of the research were to investigate the background of Nom Klao Woman Occupation Group, to study the elderly persons' working in Nom Klao Woman Occupation Group, and to study problems and obstacles in the operation of Nom Klao Woman Occupation. This research was a qualitative research. The data used in this study were collected through the method of purposive sampling from 6 elderly persons who were the chairman of Nom Klao Woman Occupation Group as well as the elderly members in the group. The instrument for collecting data was Semi Structured Interview with the in-depth Interview. The results revealed that Nom Klao Woman Occupation Group was established by persons who lived in Nom Klao Community. The purpose was to provide the channel to make money for people in the community, especially the elderly persons. However, Nom Klao Woman Occupation Group faced the problems of budgets and a few distribution channels.

Keywords: Elderly Person, Woman Occupation Group, Community

¹ นักศึกษาปริญญาตรี สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี 76120

² อาจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี 76120

* Corresponding author: e-mail: tippyprogress@gmail.com, Tel. 081-3415455

บทนำ

จากรายงาน สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2556 พบว่า โครงสร้างอายุของประชากรได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก โดยในปี 2556 มีประชากรสูงอายุประมาณร้อยละ 14 ของประชากรทั้งหมด (9.6 ล้านคน) และการพยากรณ์ จำนวนประชากรจำแนกตามอายุพบว่า ใน พ.ศ. 2573 และ 2583 สัดส่วนของประชากรสูงอายุจะอยู่ที่ประมาณร้อยละ 26.6 และ 32.1 ตามลำดับ โดยมีปัจจัยที่ส่งผลคืออัตราการเกิดที่อยู่ในระดับต่ำและอายุที่คาดโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มที่สูงขึ้น นอกจากนี้เมื่อวัดด้วยดัชนีการสูงวัย (Index of Aging) พบว่าจะมีค่าเกิน 100 ใน พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ ประเทศไทยเข้าสู่ “สังคมสูงอายุ” (aged society) ตั้งแต่ พ.ศ. 2548 จากการที่ประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และประมาณ พ.ศ. 2564 ประเทศไทยจะกลายเป็นสังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์ (complete aged society) เมื่อประชากรสูงอายุสูงถึงร้อยละ 20 และจะเป็นสังคมสูงอายุระดับสุดยอด (super aged society) เมื่อประชากรสูงอายุเพิ่มสูงถึง ร้อยละ 30 ของประชากรทั้งหมด ในช่วงประมาณ พ.ศ. 2578 (มูลนิธิสถาบันพัฒนาผู้สูงอายุไทย, 2557; อ้างถึงใน ศุภชัย ศรีสุชาติ, แก้วขวัญ ตั้งติพงศ์กุล และ พิมลพรรณ อิศรภักดี, 2558, น. 1)

ความก้าวหน้าของวิทยาการทางแพทย์ทำให้คนสูงอายุมีสุขภาพที่แข็งแรงมีอายุยืนยาวขึ้นซึ่งยังมีความต้องการมีส่วนร่วมในสังคม ประกอบกับการสะสมประสบการณ์ในการทำงานมานานและยังมีศักยภาพทางด้านร่างกายในระดับที่สามารถทำงานได้อยู่ ทำให้คนสูงอายุยังมีความพร้อมในการประกอบอาชีพและยังมีความต้องการในการทำงานต่อไป เพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ที่สะสมมาในการทำงาน เพื่อเป็นรายได้สำหรับเลี้ยงตนเองลดภาวะการพึ่งพิงลูกหลานและสังคมได้ (อรรถพร บัวพิมพ์, 2552, น. 2) เช่นเดียวกับในแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545 – 2564) ที่ได้กำหนดปฏิญญาผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2542 โดยมีสาระสำคัญบางประการ คือ ผู้สูงอายุควรได้รับโอกาสในการศึกษา เรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของตนอย่างต่อเนื่อง เข้าถึงข้อมูลข่าวสารและบริการทางสังคมอันเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต รวมทั้งผู้สูงอายุควรได้ถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์ให้สังคม มีโอกาสได้ทำงานที่เหมาะสมกับวัยตามความสมัครใจ โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเห็นชีวิตมีคุณค่า ตลอดจนผู้สูงอายุควรมีบทบาทและมีส่วนร่วมในกิจกรรมของครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยเฉพาะการรวมกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และความเข้าใจอันดีระหว่างผู้สูงอายุด้วยกันกับบุคคลทุกวัย (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา, 2545, น. 5)

ชุมชนน้อมเกล้าซึ่งตั้งอยู่ในซอยรามคำแหง 39 มีประชากรประมาณ 939 คน 147 หลังคาเรือน 155 ครอบครัว (สำนักงานเขตวังทองหลาง, ออนไลน์) และเป็นชุมชนแออัดที่ประกอบด้วยผู้คนที่มาจากที่ต่างๆ เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็งและผู้คนในชุมชนมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จุดเด่นของชุมชนคือ การก่อตั้งกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าที่สร้างงานและรายได้ให้กับคนในชุมชนรวมถึงผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในชุมชนด้วย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการทำงานของผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุในชุมชนทำงานเพื่อสร้างรายได้ในการนำมาเลี้ยงตัวเองและครอบครัว รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อหาแนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพดังกล่าวให้ประสบความสำเร็จและยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้า ในชุมชนน้อมเกล้า เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการทำงานของผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้า ในชุมชนน้อมเกล้า เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

3. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการของกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าในชุมชนน้อมเกล้า เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งได้แก่ นางทองล้วน น้อยบุตร ซึ่งเป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าและผู้สูงอายุที่ทำงานในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้ารวมทั้งหมดจำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi Structured Interview) ที่ถูกสร้างขึ้นโดยคำนึงถึงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอบเขตการศึกษา การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยได้นำแบบสัมภาษณ์ไปขอคำปรึกษาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ทั้งนี้การวิจัยเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และใช้กระบวนการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ถูกนำมาวิเคราะห์แบบการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำไปจัดระเบียบและประเด็นของคำตอบที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อเทียบกับแนวคิดทฤษฎีและนำมาสรุปเรียบเรียงเขียนเป็นรายงานการวิจัยพร้อมข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

1. จากการสัมภาษณ์นางทองล้วน น้อยบุตร พบว่า ปัจจุบันชุมชนน้อมเกล้าอยู่ในพื้นที่บุกรุกของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ แต่ก่อนนั้นผู้คนในบริเวณนี้ต่างคนต่างอยู่ ต่อมาได้มารวมตัวกันตั้งเป็นชุมชนโดยมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มออมทรัพย์ขึ้นมาก่อน และจึงมีกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าเกิดขึ้นตามมา ทั้งนี้ใน พ.ศ. 2540 ชุมชนน้อมเกล้าได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ต่อมาได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ สำหรับความเป็นมาของการจัดตั้งกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าเกิดขึ้นเนื่องจากในช่วงเวลานั้นประเทศไทยประสบกับวิกฤตเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ทำให้กลุ่มผู้หญิงในชุมชนต้องการหาอาชีพเสริมเพราะรายได้ไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่าย ส่งผลให้คนในชุมชนช่วยกันคิดว่าจะมีหนทางใดที่จะช่วยเพิ่มรายได้ จนในที่สุดก็ตกลงกันว่าการตัดเย็บเสื้อผ้าจะทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้น โดยแรกเริ่มนั้น นางทองล้วน น้อยบุตรและนางบุหงา เจ้าเจ็ด เป็นผู้ก่อตั้งกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้า แต่ในปัจจุบันนางทองล้วน น้อยบุตร เป็นประธานของกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนและนอกชุมชนโดยเฉพาะเป็นการเปิดโอกาสให้กับผู้สูงอายุได้เข้ามาฝึกอาชีพเพื่อจะได้มีรายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัว ตลอดจนมีโอกาสได้พบปะเพื่อนใหม่ อันจะช่วยให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพจิตที่ดี

ในช่วงแรก เจ้าหน้าที่ของศูนย์ส่งเสริมศิลปหัตถกรรมชุมชน กรุงเทพมหานคร ได้เข้ามาช่วยจัดการอบรมและให้คำแนะนำ โดยชุมชนน้อมเกล้าได้รับงบประมาณจากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานและยังมีวิทยากรจากสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานมาช่วยฝึกสอนในชุมชน ผ่านมาเกือบ 2 ทศวรรษ กลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าเป็นกลุ่มองค์กรสาธารณประโยชน์ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะกลุ่มเกี่ยวกับผ้าไทย และยังได้ดำเนินการตามกฎระเบียบขององค์กรสาธารณประโยชน์ เช่น การบริการสังคม การฝึกอาชีพการจัดสวัสดิการเกี่ยวกับฌาปนกิจ และระเบียบของสวัสดิการประกัน ปัจจุบันกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้ามีสมาชิกที่เป็นทั้งผู้ชาย ผู้หญิง ส่วนสมาชิกที่เป็นผู้สูงอายุมีประมาณ 10 คน ผลผลิตของกลุ่มได้แก่ กระเป๋าผ้าและเสื้อผ้าสำเร็จรูปซึ่งได้รับการรับรองคุณภาพผลิตภัณฑ์ชุมชน จากสำนักบริหารมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน ช่องทางหลักในการจัดจำหน่ายคือ งานแสดงสินค้าโอท็อป (OTOP) โดยผู้สูงอายุจะทำงานตามความสมัครใจและจะเป็นผู้เลือกเวลาการทำงานตามความเหมาะสมของตนเอง ดังนั้นรายได้ที่ผู้สูงอายุได้รับนั้นจะขึ้นอยู่กับการทำงานของตัวผู้สูงอายุเอง ยิ่งไปกว่านั้นกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าได้

จัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพร่างการด้วยการเดินแอโรบิค การส่งเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมซึ่งจัดการเรียนที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี รวมถึงการพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาโดยได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเดินทาง และค่าอาหารจากโครงการของกรมสุขภาพจิต สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ผ่านมา การรวมกลุ่มนอกจากจะเป็นการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับคนในชุมชนแล้ว การรวมกลุ่มยังได้ช่วยแก้ปัญหาสังคมในชุมชนได้อีกทางหนึ่งด้วย เนื่องจากแต่เดิมในชุมชนมีปัญหาเรื่องยาเสพติดจำนวนมาก เมื่อมีการตั้งเป็นกลุ่มอาชีพขึ้นมา ก็เท่ากับเป็นการเปิดโอกาสให้คนในชุมชนได้ทำความรู้จักกันมากขึ้น ได้เข้ามาช่วยกันพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน ส่งผลให้ปัญหาเสพติดเบาบางลงบ้าง

2. จากการสัมภาษณ์สมาชิกในกลุ่ม พบว่า ผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้ามีโรคประจำตัว เช่น โรคเลือดทาร์ลซีเมีย โรคเบาหวาน โรคหัวใจ และโรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น แต่ผู้สูงอายุเหล่านี้ก็ไม่มีสวัสดิการในเรื่องของประกันสังคม ดังนั้นเมื่อคนใดเกิดอาการเจ็บป่วย ผู้สูงอายุแต่ละคนก็ต้องจ่ายค่ารักษาพยาบาลเอง สำหรับการเข้ามาเป็นสมาชิกและทำงานในกลุ่มนี้ เกิดจากแต่ละท่านที่เป็นสมาชิกในกลุ่มนี้ได้รู้จักกันมาก่อน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกันและคอยดูแลซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา เมื่อผู้ใดมีเรื่องเดือดร้อนหรือมีปัญหา สมาชิกในกลุ่มก็จะพยายามช่วยกันเท่าที่ทำได้ จึงทำให้เกิดความผูกพัน ทำให้ความสัมพันธ์ของกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนเป็นไปในทางที่ดี นับว่าเป็นการสร้างความคิดดีให้กับคนในชุมชนอย่างไรก็ดีในด้านการเงิน พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ในชุมชนมีรายได้ที่ไม่เพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัวส่งผลให้ผู้สูงอายุต้องการมีอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ให้กับตัวเองและครอบครัว ประกอบกับสมาชิกในครอบครัวของผู้สูงอายุก็ให้การสนับสนุนผู้สูงอายุในการเข้าร่วมในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าเพราะอยากให้ผู้สูงอายุได้ออกมาพบปะคนอื่น ๆ ในชุมชน อีกทั้งการทำงานก็ยังเป็นการสร้างรายได้ให้กับครอบครัวอีกทางหนึ่ง

3. ในด้านปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้า จากการสัมภาษณ์ประธานของกลุ่ม พบว่า คนในชุมชนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เนื่องจากชุมชนนี้ประกอบด้วยผู้คนที่ย้ายมาจากที่ต่างๆ รวมทั้งคนในชุมชนได้ชักชวนญาติพี่น้องจากต่างจังหวัดให้มาอยู่ด้วย จึงมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน ส่วนในด้านของการผลิตและจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม พบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ผู้สูงอายุที่ทำงานร่วมกับกลุ่มมานานมีปัญหาสุขภาพมากขึ้น ทำให้ไม่สามารถตัดเย็บเสื้อผ้าสำเร็จรูปหรือกระเป๋าผ้าได้จำนวนมากเหมือนแต่ก่อน หรือบางรายที่มีอาการเจ็บป่วยหนักมาก ทำให้ต้องออกจากกลุ่มไป อีกทั้งการมีบางคนเข้ามาร่วมกับกลุ่มเพื่อเรียนรู้การเย็บผ้า แต่มาทำงานได้ไม่นานก็ออกไปจากกลุ่ม ทำให้ทางกลุ่มเสียโอกาสที่จะได้คนที่ฝีมือในการเย็บผ้ามาร่วมงานกันนานๆ หรือมีบางคนซึ่งเป็นคนที่อยู่ในชุมชนเข้ามาเป็นสมาชิกและพยายามดึงเอาสมาชิกที่กลุ่มได้ฝึกอบรมไว้ดีแล้วออกไปเพื่อที่จะตั้งเป็นกลุ่มอาชีพใหม่ขึ้นมาในชุมชน ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความขัดแย้งภายในชุมชน และปัญหาการเอาเปรียบเปรียบผู้อื่นในกลุ่มก็ปรากฏให้เห็นบ้าง นอกจากนี้ยังมีปัญหาในด้านการจัดจำหน่าย กล่าวคือช่องทางในการจัดจำหน่ายสินค้ายังมีน้อย เพราะสินค้าของกลุ่มมีแหล่งขายหลักคืองานแสดงสินค้าโอท็อป (OTOP) เท่านั้น แต่มีคู่แข่งที่เป็นสินค้าประเภทเดียวกันจำนวนมาก และท่ามกลางภาวะเศรษฐกิจของประเทศที่ถดถอย ส่งผลให้ยอดขายผลิตภัณฑ์มีไม่แน่นอน จึงทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถคาดเดาได้ว่าในแต่ละเดือนจะมีรายได้เท่าใด อีกทั้งกลุ่มยังขาดแหล่งเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอ แต่ทางกลุ่มก็พยายามแก้ปัญหาเพื่อให้กลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้ายังคงดำเนินงานต่อไปและสามารถดำรงกลุ่มมาจนถึงปัจจุบันนี้

4. จากสภาพปัญหาและอุปสรรคที่ทางกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าประสบนั้น จากการสัมภาษณ์ประธานและสมาชิกกลุ่มถึงสิ่งที่ต้องการให้ภาครัฐเข้ามาดำเนินการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและการพัฒนาการดำเนินงานของกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้า พบว่า ผู้สูงอายุต้องการให้สังคมคิดว่าผู้สูงอายุไม่ใช่ฝ่ายที่รอรับ

ความช่วยเหลือแต่เพียงอย่างเดียว ต้องการให้สังคมมองว่าผู้สูงอายุเป็นบุคคลที่มีคุณค่าต่อสังคม มีศักยภาพในการทำประโยชน์ให้กับสังคม และผู้สูงอายุสามารถดูแลตนเองได้ ในส่วนของการประกันสังคม ภาครัฐควรเข้ามาช่วยเหลือเรื่องมาตรา 40 บทเฉพาะกาลในกฎหมายประกันสังคมที่จะทำให้ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงการประกันตนได้ง่ายและสะดวก นอกจากนี้ ภาครัฐควรเล็งเห็นถึงความสำคัญของกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้า โดยเข้ามาสนับสนุนในด้านงบประมาณ จัดสรรเงินให้กับกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าเพื่อที่จะได้มีเงินหมุนเวียนในการผลิตสินค้าของกลุ่มรวมทั้งควรส่งเสริมให้มีการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้และศูนย์ฝึกอาชีพอย่างถาวรให้แก่ผู้สูงอายุในชุมชน ซึ่งจะเป็นการสร้างคุณประโยชน์ให้แก่คนในชุมชน ตลอดจนภาครัฐควรจัดให้มีสถานที่ในการจัดจำหน่ายสินค้าให้แก่กลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้า เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการกระจายสินค้าและหาตลาดที่ตอบโจทย์ต่อสินค้าของกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าต่อไป

อภิปรายผลการวิจัย

1. ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ออนไลน์) ได้กำหนดหน่วยงานรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุแรงงานมีหน้าที่ตามมาตรา 11 (3) เรื่องการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม และกระทรวงแรงงานได้มีประกาศกระทรวงแรงงานเรื่องกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไขการคุ้มครองการส่งเสริมและการสนับสนุนผู้สูงอายุในการประกอบอาชีพหรือฝึกอาชีพที่เหมาะสม เพื่อรองรับพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ กรมพัฒนาฝีมือแรงงานจัดฝึกอบรมทักษะอาชีพหรือฝึกอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุตามอัธยาศัย โดยเปิดโอกาสให้เข้ารับการฝึกอาชีพในหลักสูตรที่เหมาะสม โดยจัดการฝึกเฉพาะกลุ่มสำหรับผู้สูงอายุ ดำเนินการโดยสถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานภาคและศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดทั่วประเทศ และส่งเสริมให้ผู้สูงอายุที่มีความรู้ความสามารถเป็นวิทยากรและคณะกรรมการกำหนดทดสอบมาตรฐานฝีมือแรงงานเพื่อเสริมสร้างโอกาสให้ผู้สูงอายุมีงานทำ มีอาชีพและมีรายได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า กลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้า ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ที่เปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุในชุมชนน้อมเกล้าได้เข้ารับการฝึกอบรมการตัดเย็บผ้า เป็นการเพิ่มทักษะทางวิชาชีพ และยังได้เรียนรู้การพัฒนาอาชีพจากการศึกษาตามแนวทางที่ต่างๆ ทำให้ผู้สูงอายุนำความรู้ที่ได้รับมาต่อยอดกับกลุ่มอาชีพของตน ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้ได้ช่วยสร้างรายได้ให้กับผู้สูงอายุ

2. ตามทฤษฎีความต้องการ (Theory of Needs) ของมาสโลว์ (นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ, สุภารัตน์ ชัยกิตติภรณ์, สมปรารถนา สุขเกษม, และ วัชรินทร์ เสมามชญ, 2553, น. 22-23) ที่ได้จัดอันดับความต้องการของบุคคลไว้ 5 ขั้นตอนเรียกว่า “Maslow’s Hierarchy of Human Needs” ที่แสดงถึงขั้นตอนความต้องการทางสังคมของมนุษย์จากต่ำไปสูง ได้แก่ 1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological needs) 2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัยและมั่นคง (Safety needs) 3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Belonging and love needs) 4. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem needs) และ 5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จในชีวิต (Self-actualization needs) ทั้งนี้ลำดับความต้องการทางทฤษฎีมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยที่แสดงถึงความต้องการของผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าในชั้นที่ 1 ถึง 3 เท่านั้น เนื่องจากผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าได้มีการรวมตัวกันเพื่อประกอบอาชีพ และนำรายได้จากการประกอบอาชีพมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าอาหาร ค่ายา และค่าที่พักอาศัยของตนเองและคนในครอบครัว การมีรายได้จากการตัดเย็บผ้าทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกถึงความมั่นคงในทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการได้เข้ามาร่วมกลุ่มทำให้ผู้สูงอายุได้พบปะ พูดคุยกับผู้สูงอายุด้วยกันและบุคคลอื่นๆ ในชุมชน ทำให้รู้สึกว่าได้รับการยอมรับจากคนในชุมชน

3. ตามข้อเสนอในเรื่องการพิจารณาจัดบริการสำหรับผู้สูงอายุวัยต้นของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งอยู่ภายใต้แนวคิดผู้สูงอายุที่ยังคุณประโยชน์ (Productive ageing) ของศศิปัทธน์ ยอดเพชร (2549, น. 124-125) ที่เสนอว่าผู้สูงอายุวัยต้นส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งมีได้หมายความว่า ผู้สูงอายุเหล่านั้นไม่มีความสามารถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความชำนาญการวิชาชีพบางชนิด เช่น ช่างฝีมือต่างๆ เพราะเป็นสิ่งที่สร้างสมมาจากประสบการณ์ในการทำงาน และหลังจากที่ผู้สูงอายุต้องออกจากงาน บางคนอาจจะประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจ คือ มีรายรับไม่เพียงพอต่อรายจ่ายจึงต้องออกมาทำงานนอกบ้าน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยในครั้งนี้ที่แสดงให้เห็นว่า ด้วยสภาพความเป็นอยู่และสถานะทางเศรษฐกิจที่ไม่ค่อยดีของคนในชุมชน ทำให้ผู้สูงอายุในชุมชนน้อมเกล้าต้องการทำงานเพื่อช่วยแบ่งเบาภาระค่าใช้จ่ายในครอบครัว และการได้เข้าร่วมในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าทำให้ผู้สูงอายุได้ต่อยอดวิชาชีพทางการตัดเย็บผ้าซึ่งทำให้สามารถหารายได้เพื่อมาใช้เป็นค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวันของตนเองและครอบครัว

4. จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่า ผู้สูงอายุในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาและบางคนไม่ได้รับการศึกษาทำให้ไม่สามารถประกอบอาชีพที่มีรายได้ที่สูง รายได้หลักของแรงงานกลุ่มนี้จึงไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย การเข้าร่วมกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าเป็นทางเลือกสำหรับกลุ่มผู้สูงอายุที่จะต้องหารายได้เสริมเพื่อมาใช้จุนเจือครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนางนุช สุนทรชวกานต์ (2552) เรื่อง “การสร้างโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุไทย” ที่พบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ต้องทำงานอย่างต่อเนื่อง เพราะเป็นรายได้หลักของครอบครัว ส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุที่ยังทำงานเป็นผู้ที่ไม่มีการศึกษาหรือมีการศึกษาด่ำกว่าระดับประถมศึกษา จึงได้ค่าจ้างต่ำมากจนแทบไม่สามารถเก็บสะสมเงินออมไว้สำหรับเลี้ยงชีพในวัยชราได้ เป็นเหตุให้ผู้สูงอายุกลุ่มนี้ต้องทำงานต่อไป นอกจากนี้ยังมีผู้สูงอายุบางส่วนมีความต้องการที่จะทำงานต่อหลังวัยเกษียณ เพราะคิดว่ายังมีความรู้ความสามารถเพียงพอและไม่ต้องการเป็นภาระแก่บุตรหลาน ดังนั้นหากมีการขยายโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุออกไปได้ ก็จะเป็นหนทางที่สามารถช่วยเหลือทั้งผู้สูงอายุที่ต้องการทำงานเพื่อเลี้ยงชีพและผู้สูงอายุที่ยังต้องการจะใช้ความรู้ความสามารถของตนเองต่อไป ซึ่งจะทำให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้อย่างมีศักดิ์ศรีอีกด้วย

สรุปผลการวิจัย

กลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าเป็นการรวมกลุ่มของสตรีและผู้สูงอายุ ซึ่งอาศัยอยู่ในชุมชนน้อมเกล้าที่เป็นชุมชนแออัด จุดประสงค์หลักของการจัดตั้งกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าคือ เพื่อสร้างอาชีพเสริมและเพิ่มรายได้ให้แก่คนในชุมชน โดยกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าได้ผลิตสินค้าประเภทเสื้อผ้าสำเร็จรูปและกระเป๋าผ้า ทั้งนี้ผู้สูงอายุที่เข้าร่วมในกลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าแสดงความคิดเห็นต่อการทำงานอย่างต่อเนื่องของผู้สูงอายุหลังวัยเกษียณว่า เป็นสิ่งที่ดีและยังช่วยสร้างการตระหนักรู้ถึงศักยภาพและคุณค่าของผู้สูงอายุให้กับคนในชุมชน เพราะการทำงานจะทำให้ผู้สูงอายุมีรายได้มาเลี้ยงตนเองและครอบครัว การทำงานยังทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง อีกทั้งเป็นการสร้างความรักความผูกพันและความสามัคคีระหว่างผู้สูงอายุและบุคคลวัยอื่นในชุมชนด้วย อย่างไรก็ตาม กลุ่มอาชีพสตรีน้อมเกล้าได้ประสบปัญหาด้านเงินทุนหมุนเวียนและแหล่งจัดจำหน่ายที่ยังมีน้อย จึงต้องการให้ภาครัฐเข้ามาช่วยในด้านเงินทุนและเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายให้กับทางกลุ่มด้วย

เอกสารอ้างอิง

- [1] กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2558). **สถานการณ์ผู้สูงอายุ**. สืบค้น 9 ตุลาคม 2558, จาก <http://www.m-society.go.th>.
- [2] คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานผู้สูงอายุแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2545). **แผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545- 2564)**. กรุงเทพฯ: สำนักงานนายกรัฐมนตรี.
- [3] นงนุช สุนทรชวกานต์. (2552). **การสร้างโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุ กล่าวถึงผลการศึกษาก่อสร้างโอกาสการทำงานของผู้สูงอายุ (รายงานผลการวิจัย)**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.).
- [4] นพวรรณ ชีระพันธ์เจริญ, สุภารัตน์ ชัยกิตติภรณ์, สมปวารณา สุขเกษม, และ วชิรินทร์ เสงี่ยมอญ. (2553). **การวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุที่มีจิตอาสาในชมรมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมสุขภาพและป้องกันปัญหาสุขภาพของผู้สูงอายุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา (รายงานผลการวิจัย)**. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- [5] ศุภชัย ศรีสุชาติ, แก้วขวัญ ตั้งดีพวงศ์กุล, และ พิมลพรรณ อิศรภักดี. (2558). **การขยายอายุการทำงานในภาคเอกชนที่เป็นแรงงานในระบบในภาคอุตสาหกรรมชายส่ง ชายปลีข ภาคอุตสาหกรรมโรงแรมและภัตตาคาร (รายงานผลการวิจัย)**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย (มส.ผส.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.).
- [6] ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2549). **รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ โครงการระบบการดูแลระยะยาวในครอบครัวสำหรับผู้สูงอายุ (พิมพ์ครั้งที่ 1)**. กรุงเทพฯ: บริษัท มิสเตอร์ก็อปปี (ประเทศไทย) จำกัด.
- [7] สำนักงานเขตวังทองหลาง. (2558). **รายชื่อชุมชน**. สืบค้น 1 ธันวาคม 2558, จาก <http://www.bangkok.go.th/wangthonglang/page/sub/3767>.
- [8] อรรถพร บัวพิมพ์. (2552). **การคุ้มครองแรงงานผู้สูงอายุ**. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.